

**SÕMERU RAAMATUKOGU KOOS
LEPNA HARURAAMATUKOGUGA
2022. AASTA TEGEVUSE ARUANNE**

Sisukord

Sissejuhatus	4
1 Põhilised tegevussuunad	4
2 Juhtimine	5
2.1 Raamatukogude võrgu struktuur ja nõukogud:	5
2.2 Eelarve	5
2.3 Projektid.....	6
2.4 Personali koosseis, juhtimine ja areng.....	6
2.4.1 Ülevaade täienduskoolitusest	6
2.4.2 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised	7
2.4.3 Erialahariduse omandamine	8
2.4.4 Töötajate tunnustamine	8
Raamatukogu haldusjuhtimine.....	8
2.5.1 Juurdepääs liikumispuudega inimesele	8
2.5 Raamatukogu arendustegevused infotehnoloogia valdkonnas	9
3. Kogud komplekteerimine ja töötlemine	9
3.2 inventuurid, mahakandmised	11
4. Lugejateenindus ja raamatukoguteenused.....	11
4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine	12
4.2 Raamatukogu kasutamine ja teenused.....	13
4.3 RVL teenindus.....	14
4.4 Laste- ja noorteteenindus	14
4.4.1 Laste- ja noortekirjanduse komplekteerimine.	14
4.4.2 Laste-ja noorte raamatukogu kasutamine.....	15
4.4.3 Laste-ja noorteteenindus, s.h lugemisharjumuste kujundamine ja arendamine	15
4.4.4 Laste- ja noorteüritused	16
4.5 Erivajadustega sihtrühmade teenused	16
4.6 Raamatukogu kui kohalikku pärandit jäädvustav, elukestvat õpet toetav ja vabaaja võimalusi pakkuv kultuurikeskkond	17
4.6.1 kohalikul tasandil	17
4.6.2 riiklikul tasandil.....	18
4.6.3 rahvusvahelisel tasandil.....	19
4.7 Raamatukogu koolituskeskusena kasutajatele	19

4.8 Raamatukoguteenuse turundus ja väljaanded.....	19
4.9 Andmebaasid	19
5. 2023. aasta tegevused	20
LISA 1. Personali koolitus	21
LISA 2. Raamatukogutöötajate avalikud esinemised.....	21
LISA 3. Raamatukogude ehitamine, renoveerimine, remondid.....	21
LISA 4. Laste ja noorteüritused	21
Sõmeru raamatukogu.....	21

Sissejuhatus

Tabel 1

Omaavalitsus	Elanike arv (01.12.21)	Raamatukogusid kokku	Harukogude arv	Teeninduspunktide arv
Rakvere vald	4565	2	1	2

Üldkasutatavate raamatukogude arv: Põhikogu, haruraamatukogud arv ja teeninduspunktide arv

1 Põhilised tegevussuunad

Aasta 2022 oli Kultuuriministeeriumi poolt väljakuulutatud raamatukogude aasta. Võrreldes 2021.aastaga leidsid lugejad taas tee raamatukogudesse: lugejate arv suurenes Sõmerul 55 ja Lepna haruraamatukogus 11 lugeja võrra. Kasvas külastuste ja laenutuste arv. Toimusid taas raamatukogutunnid Sõmeru Lasteaia rühmadele ja Sõmeru Põhikooli õpilastele. Avati teeninduspunkt Lasila Põhikoolis (Lepna haruraamatukogu teeninduspiirkond). Sõmeru raamatukogu koos Lepna harukoguga said lugejate paremaks teenindamiseks tagastuskastid (Sõmerule suur maapinnale kinnituv tagastuskast ja Lepnale väiksem seinale kinnituv).

Oktoobrikuus liitusid nii Sõmeru kui Lepna raamatukogu üle-eestilise laenutusprogrammiga Minu Raamatukogu (MIRKO).

Võtsime osa raamatukogude aasta raames korraldatud ühisüritustest: Sõmeru raamatukogus sai raamatukogudeaasta avatud 12.jaanuaril külastajatele katkendi ettelugemisega Mudlumi raamatust „Mitte ainult minu tädi Ellen“.

Nii Sõmeru kui Lepna raamatukogu osalesid Lääne-Virumaa lugemisbingos ja mõistatamismängust „Avasta Eesti raamatukogusid“.

Sõmeru raamatukogu võttis osa ka üle-eestilisest „Lugemistunnist“, viies sel päeval läbi kolm lugemistundi Sõmeru Põhikooli algklassidele.

12.septembril oli Sõmeru raamatukogul külas kirjanike tuur „Tuleme külla“. Suurele saalitäiele Sõmeru Põhikooli õpilastele esinesid Kadri Hinrikus, Jaanus Vaiksoo ja Kadi Kurema.

2 Juhtimine

2.1 Raamatukogude võrgu struktuur ja nõukogud:

Raamatukogude struktuuris muudatusi ei toimunud, tööd jätkati 2018.aastal loodud struktuuri alusel, kuhu kuuluvad Sõmeru raamatukogu koos Lepna haruraamatukoguga. Juhenddokumentideks on 12.09.2018 uuendatud ja Rakvere Vallavolikogu poolt kinnitatud „Sõmeru raamatukogu põhimäärus“, 17.10.2018 vastu võetud „Rakvere valla raamatukogude kasutamise eeskiri“ ja „Rakvere valla raamatukogude töökorralduse reeglid.“

Sõmeru raamatukogus viidi kvaliteedihindamine läbi 2020.aastal.

Raamatukogul on neljaliikmeline nõukogu, mida juhib Kaili Õunapuu-Seidelberg.

Raamatukogude tööd juhib igapäevaselt Sõmeru raamatukogu direktor. Mõlemad raamatukogud töötavad täistööajaga: Sõmeru raamatukogu on avatud aastaringselt tööpäeval 10.00-18.00, Lepna haruraamatukogu töötab tööpäeval ETNR 10.00-18.00, K 12.00-19.00. Puhkuseperioodil on Lepna raamatukogu suletud.

Lugejate paremaks teenindamiseks on Sõmeru raamatukogul olemas nii raamatukapp kui ka tagastuskast, Lepna haruraamatukogul on tagastuskast.

Raamatukogud asuvad hästi ligipääsetavas kohas, tagatud on maakonnasisene transpordiühendus eri piirkondade vahel.

Lugejate paremaks teenindamiseks on kaks teeninduspunkti. Kuna Ubja Päevakeskus kevadel suleti, lõppes ka Sõmeru raamatukogu raamatukohviga käik sinna. Vaeküla Külakeskust pole eakad oma vanuse tõttu enam võimelised külastama, nii viivad neile raamatuid koju nende tuttavad ja sugulased. 2023.aastast alustab raamatukohver taas lugejate teenindamist Ubjas, seekord Ubja Külakeskuses.

Lepna haruraamatukogu pakub kord kuus laenutusteenust Veltsi Lasteaed-Algkoolis. 2022.aastal lisandus laenutuspunktina ka Lasila Põhikool, kuid kahjuks on seal lugejaskond väike, kuna koolil on ka oma raamatukogu.

Lepna haruraamatukogus töötab ka Omniva postipunkt.

2.2 Eelarve

Tabel 2

Põhieelarve	Seisuga 31.12.21. €	Seisuga 31.12.22 €	Muutus %
Eelarve kokku	70 711	71 054	+ 0,5%
Personalikulu	28 905	35 337	+ 22 %
Komplekteerimiskulu	18 310	16 879	-7,8%
sh KOV-lt	8 027	8 167	+1,7%
sh riigilt	10 283	8 712	-15%
Infotehnoloogiakulu	1 289	480	-62%
Täienduskoolituskulu	27	156	+477%

Üritustele/näitustele	307	210	-31%
-----------------------	-----	-----	------

2.3 Projektid

Tabel 3 (täielik loetelu)

Projektid, toetused (Kellelt saadud?)	Periood	Eraldatud summa	Projekti üldmaksumus
0	0	0	0

2.4 Personali koosseis, juhtimine ja areng

Personali koosseisus muudatusi ei toimunud: Sõmeru raamatukogus töötab üks inimene, täiskohaga raamatukogu direktor ja Lepna haruraamatukogus täiskohaga raamatukoguhoidja.

2.4.1 Ülevaade täienduskoolitusest.

Tabel 4

Teema	Korraldaja	Tundide arv	Osalejate arv
Erialased täienduskoolitused			
RaRa infoseminar /veebis/ „Üleriigilise mõjuga arenduprojektid.“	Rahvusraamatukogu	2	1
Lastekirjanduse aastakoosolek. /veebis/	Lastekirjanduse Keskus	2	1
LVKRRK korraldatud erialased täienduskoolitused	LVKRRK		
Sotsiaalmeedia konto haldamine ja sisuturundus raamatukogus.	LVKRRK	4	1
Naiste aeg kaasaegses vene kirjanduses. /Ilona Kivirähk/	LVKRRK	2	2

Soome raamatukogud: Oodi, Kirkkonummi, Herttoniemi.	LVKRRK	8	1
Seminar Tamsalus: Tamsalu raamatukogu, kultuurimaja ja piirkond. Koostöö PPA-ga /Karin Satsi/. Minu ema Ellen Niit /Maarja Undusk/. Porkuni ja paemuuseum /Ain Aasa/.	LVKRRK	8	1
E-raamatukogude koolitus. /veebis/	Tallinna Keskraamatukogu	2	1
Muud koolitused			
EITS ehk Eesti Infoturbestandardi infopäev.	Rakvere Vallavalitsus	2	1

Aja kokkuhoidu arvestades olid veebikoolitused väga teretulnud, kuid aegajalt on hea käia koolitustel kohapeal, et suhelda omavahel kolleegidega ja arutada tööalaseid küsimusi.

LISA 1

2.4.2 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised:

Klassikaraadio salvestas Sõmeru raamatukogus direktor Ene Tammega saate „Raamatuhoija“. Tunniajane saade oli eetris 16.07.2022, /reporter Miina Pärn/ ning on järelkuulatav Klassikaraadio lehel.

LISA 2

2.4.3 Erialahariduse omandamine.

Sõmeru raamatukogu direktor Ene Tamm omab erialast kõrgharidust. Lepna haruraamatukogu töötajal on raamatukoguhoidja III kutsekvalifikatsioon.

2.4.4 Töötajate tunnustamine.

Aruandeaastal raamatukogude töötajaid ei tunnustatud.

Raamatukogu haldusjuhtimine.

Sõmeru raamatukogu koos Lepna haruraamatukoguga kuuluvad Rakvere valla haldusalasse. Sõmeru raamatukogu asub Rakvere valla keskusehoones, samas majas asuvad vallavalitsus, klubi, päevakeskus, tegutsevad isetegevusringid. Raamatukogul on avarad ja valgusküllased ruumid, mis võimaldab korraldada erinevaid üritusi ja näitusi.

Lepna haruraamatukogu asub praegustes ruumides alates 2020.aastast. Raamatukogu asub kortermaja esimesel korrusel ja kasulikku põrandapinda on 245 m², juurdepääs on tagatud kahelt poolt maja (eraldi kaldteega juurdepääs liikumispuudega külastajatele). Ruumid annavad suurepärase võimaluse kogukonnakeskusena tegutsemiseks.

Raamatukogude haldusjuhtimises muudatusi ei toimunud ja remondivajadus raamatukogudes hetkel puudub.

LISA 3

2.5.1 Juurdepääs liikumispuudega inimesele.

Juurdepääs võimalik	Sõmeru raamatukogus on tagatud liikumispuudega lugejate juurdepääs raamatukokku. Hoones puuduvad trepid ja avarates ruumides on võimalik liikuda ratastooliga. Lepna haruraamatukogu asub kortermaja esimesel korrusel, maja tagant on kaldteega juurdepääs liikumispuudega külastajatele.
---------------------	--

Juurdepääs võimalik osaliselt	-
Juurdepääs puudub	-

2.5 Raamatukogu arendustegevused infotehnoloogia valdkonnas

Sõmeru raamatukogus on lugejate kasutuses 2 arvutit. Kuna kasutajaid on vähe, siis vähendasime arvutiparki ühe võrra. 2022.aastal arendustegevust IT valdkonnas ei toimunud. Raamatukogu ruumides on Wi-Fi leviala.

Lepna haruraamatukogus on külastajate kasutada üks arvuti, puudub avalik Wi-Fi võrk.

Raamatukogudes on tasuta printimis- ja paljundamisvõimalused.

3. Kogud komplekteerimine ja töötlemine

3.1 komplekteerimise põhimõtted ja uuendused (sh e-teavikud)

2022.aasta lõpuks oli Sõmeru raamatukogu ja Lepna haruraamatukogu fondides kokku 30 942 raamatut: Sõmeru raamatukogus 16 924 ja Lepna haruraamatukogus 14 018 eksemplari. Aasta jooksul lisandus 908 raamatut (Sõmeru – 554, Lepna – 354), millest 757 (83%) eksemplari moodustas ilu- ja lastekirjandus. Annetusena lisandus 40 teavikut (Sõmeru – 36, Lepna- 4). „Lugemisisu“ programmi raames sai Sõmeru raamatukogu Eesti Lastekirjanduse Keskuselt 27 eksemplari laste- ja noortekirjandust. Annetuste osakaal kogude juurdekasvust oli 3,6% (Sõmerul 6,5% ja Lepnal 1,1%)

Raamatukogude fondide komplekteerimine toimub Lääne-Virumaa Keskraamatukogu kaudu, nii Sõmeru kui Lepna haruraamatukogu komplekteerivad vajalikud teavikud endale eraldi. Komplekteerimiskuludeks eraldati 2022.aastal raamatukogudele kokku 16 879.-€, sellest raamatute 13 412.-€. Riiklik dotatsioon moodustas sellest 8 712.-€ ja KOV toetus 4700.-€.

Komplekteeritavate teavikute hulgast moodustab põhiosa ilukirjandus, väga nõutud on ajaviitekirjandus. Nii eestikeelse kui ka tõlkekirjanduse osas eelistatakse lugeda armastus- ja kriminaalromaane. Valikuliselt tellime paremiku psühholoogilisest ja pedagoogilisest kirjandusest. Tuleb arvestada ka sihtgruppidega, kel on huvi ajaloo, tervise, reisikirjanduse vastu.

Enim laenutatud raamatud Sõmeru raamatukogus:

- Ruder, K. Mitte üksnes sõnad.
- Mudlum Mitte ainult minu tädi Ellen.
- Ernits, M. Igatsusest sinu järele.
- Kaio, H. Vestlused Priiduga. Lahutus.

Lepna haruraamatukogus:

- Mandel, M. Jess, lapsed!
- Hannah, K. Neli tuult.
- Mätas, M. Minu Kihnu: külas või külata.
- Moore- Mallinos, J. Väärtused: 45 väärtust, mis on elus tähtsad. Tunne ära enda omad!

Lugejarühmadest on suurimad laenutajad tööealised lugejad – kokku laenutusi 8493 (Sõmerul – 5921, Lepnal – 2572, järgnevad pensionärid -4959 laenutust (Sõmerul – 3990, Lepnal – 969). Perioodikat laenutati aasta jooksul Sõmerul – 2033 ja Lepnal 1460 korral.

Raamatute ringlus oli raamatukogudel järgmine:

	2021	2022
- Sõmeru raamatukogu	0,7	0,8
- Lepna haruraamatukogu	0,3	0,4

E-raamatuid ei komplekteeritud.

3.1.1 Raamatu komplekteerimine (trükis + e-raamat)

3.1.2 Perioodika komplekteerimine

Aruandeaastal telliti raamatukogudesse perioodikat kokku 3467. -€ väärtuses: Sõmeru raamatukokku 2210.- € ja Lepna haruraamatukokku 1257.- €. Raamatukogudes laenutatakse koju nii ajalehti kui ka ajakirju, laenutusaeg on 7 päeva. Laenutusi oli kokku 3348 (Sõmerul 2033 laenutust, Lepnal 1305 laenutust). Perioodika suurimad kojulaenutajad on pensioniealised lugejad. Ajakirju säilitatakse kaks aastat.

Kultuuriperioodikat telliti kokku summas 261.60 €, Sõmerul 139.40 € väärtuses (Looming, Loomingu raamatukogu, Sirp, Õpetajate Leht Hea Laps, Täheke). Lepna haruraamatukogu kultuuriperioodika summa oli 122.20 € (Hea laps, Täheke, Loomingu Raamatukogu, Raamatukogu).

Sõmeru raamatukogus enim laenutatud ajakirjad:

- Kroonika
- Naisteleht
- Kodutohter

- Tervis Pluss
- Maakodu
- Eesti Naine

Ajalehed:

- Õhtuleht
- Eesti Ekspress
- Virumaa Teataja
- Maaleht

Lepna haruraamatukogus enim laenutatud ajakirjad:

- Ottobre
- Imeline Ajalugu
- Digi
- Imeline Teadus

Periodikat kustutati 47 eksemplari.

3.1.3 Auviste komplekteerimine

Aruandeaastal auviseid juurde ei komplekteerinud, kuna puudub lugejapoolne huvi. Auviseid on raamatukogudes kokku 210, sellest 101 Sõmeru raamatukogu ja 109 Lepna haruraamatukogus. Nõudluse korral kasutame RVL teenust.

3.2 inventuurid, mahakandmised

2022.aastal raamatukogudes inventuure läbi ei viidud (viimati toimusid inventuurid mõlemas raamatukogus 2020.aastal). Aasta jooksul kustutati aegunud ja lagunenuid raamatuid kokku 1184 eksemplari summas 8338.87 €, sellest Sõmeru raamatukogus 574 summas 4107.46 € ja Lepna haruraamatukogus 610 summas 4231.42 €.

4. Lugejateenindus ja raamatukoguteenused

Sõmeru raamatukogu teeninduspiirkonna elanike arv oli aruandeaastal 2871, neist 18% olid raamatukogu lugejad, Lepna haruraamatukogu elanike arv 1694 ning 9% neist on lugejad.

Raamatukogudes on külastajatele tagatud kõik põhiteenused: raamatute ja perioodika kojulaenus ning kohalkasutus, teavikute reserveerimine ning järjekorda panemine, RVL, lugemisnõustamine, kasutuskoolitused, interneti ja arvuti kasutamine, koduteenindus. Sõmeru raamatukogu pakub Cleveron raamatukapi teenust. 2022.aastal saime raamatukogudele tagastuskastid: Sõmeru raamatukogule suur maapinnal seisev tagastuskast ja Lepna harukogusse väiksem seinale kinnitatav (rahastus Rakvere Valla eelaervest).

Tasulise teenusena pakume printimis- ja paljundusteenust.

Sõmeru raamatukogu ja Lepna haruraamatukogu ühinesid sügisel üle-eestilise laenusplatvormiga Minu Raamatukogu (MIRKO).

Sõmeru raamatukogus tõusis nii lugejate kui ka külastuste arv, laenutuste arv tõusis vähem. Üheks põhjuseks on kindlasti Ubja Päevakeskuse sulgemine (ruumide eraldamine Ukrainast pärit pagulastele), kus raamatukohver pakkus kord kuus eakamale elanikkonnale raamatulaenutamise teenust. Ka Vaeküla eakad enam külakeskuses käia ei suuda, tuttavad viivad neile ise raamatud koju. 2023.aastast hakkab raamatukohver taas pakkuma lugejatele teenust Ubjas, seekord Ubja Külakeskuses.

Lepna haruraamatukogu töötaja jätkab kord kuus laenutust (raamatukohver) Veltsi Lasteaed-Algkoolis. 2022.aastal lisandus teenindusse juurde Lasila Põhikool, kord kuus vahetatakse raamatuid kooli raamatukogu ruumides.

Taas suurenes Sõmeru raamatukogu avaliku veebi külastatavus, otsingud tehti 10 069 korral (2021.a. 9471 korral). Lepnal oli veebiotsingute arv 1710.

4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine.

Avaliku teabe kättesaadavus on tagatud raamatukogude lahtiolekuaegadel. Külastajate kasutada on raamatukogudes 3 arvutit: Sõmerul 2 ja Lepnal 1. Kokku kasutati AIP-1 134 korral, sellest Sõmerul 76 (neist lapsi 5) ja Lepnal 58 korral (lapsi 25).

Sõmeru raamatukogu ruumides on Wi-Fi leviala, Lepna haruraamatukogus Wi-Fi leviala puudub

Külastajatel on internetis võimalik tutvuda kohalike omavalitsuse dokumentidega, raamatukogus kohapeal on võimalus paberkandjal dokumentide lugemine. On ligipääs e-riigi teenustele.

4.2 Raamatukogu kasutamine ja teenused. Üldistav ja muutusi näitav kokkuvõte.

Tabel 4

Raamatu-kogu	Lugejad 2021	Lugejad 2022	Muutus (+/-)
Sõmeru	469	524	+ 55
Lepna	156	167	+ 11

Raamatu-kogu	Külastused 2021	Külastused 2022	Muutus (+/-)	Virtuaal-külast. 2021	Virtuaal-külast. 2022	Muutus (+/-)
Sõmeru	4810	5703	+ 893	0	0	0
Lepna	2019	2334	+ 315	0	0	0
KOKKU	6829	8037	+ 1208	0	0	0

Raamatukapi külastusi oli 168, tagastuskasti tagastati Sõmerul 180 raamatut.

Raamatu-kogu	Laenut-d 2021	Laenut-d 2022	Muutus (+/-)	Päringud* 2021	Päringud* 2022	Muutus (+/-)
Sõmeru	12 668	12 934	+ 266	24	32	+ 15
Lepna	5 326	5 510	+ 184	8	49	+ 41
KOKKU	17 994	18 444	+ 450	32	81	+ 56

*Infopäringud:

Infopäringud registreeritakse koheselt raamatukoguprogrammi, aruandeaastal teostati raamatukogudes 81 infopäringut (2021.aastal 25 päringut).

Raamatu- kogu	Virtuaalürituste arv		Virtuaalüritustel osalejate arv		Virtuaalürituste järelvaatajate arv*	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Sõmeru	0	0	0	0	0	0
Lepna	0	0	0	0	0	0
KOKKU	0	0	0	0	0	0

*kui järelvaatamine võimaldati peale ürituse toimumist

Raamatu- kogu	Virtuaalkoolituste arv		Virtuaalkoolitustel osalejate arv		Virtuaalkoolituste järelvaatajate arv*	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Sõmeru	0	0	0	0	0	0
Lepna	0	0	0	0	0	0
KOKKU	0	0	0	0	0	0

*kui järelvaatamine võimaldati peale koolituse toimumist

Raamatu- kogu	Virtuaalnäituste arv 2021	Virtuaalnäituste arv 2022	Virtuaalnäituste külastajate arv 2021	Virtuaalnäituste külastajate arv 2022
Sõmeru	0	0	0	0
Lepna	0	0	0	0
KOKKU	0	0	0	0

4.3 RVL teenindus

RVL toimib peamiselt oma valla raamatukogude vahel (Uhtna raamatukogu ja Lepna haruraamatukogu), tellimusi vahendavad vallatöötajad. Lepna haruraamatukogu toob Lääne-Virumaa Keskraamatukogust venekeelset kirjandust, kuna piirkonda on seoses Ukraina sõjaga tulnud elama vaid vene keelt valdavaid lugejaid.

RVL laenutused:	sisse	välja
Kokku:	468	69
Sõmeru	22	49
Lepna	446	20

4.4 Laste- ja noorteteenindus

4.4.1 Laste- ja noortekirjanduse komplekteerimine.

2022.aastal lisandus raamatukogudesse kokku 196 laste- ja noorteraamatut, Sõmerule 105 ja Lepnale 91. Kogu tellitud kirjandusest moodustas lastekirjandus 22%. Annetatud raamatute osakaal aasta jooksul saadud teavikutest moodustas Sõmeru raamatukogus 26% ja Lepna haruraamatukogus 9%. Kuna Sõmeru raamatukogu on ühinenud ELK programmiga „Lugemisisu“, siis saime neilt annetuseks 27 raamatut.

Ajakirjadest on raamatukogudes lastele tellitud ajakirjad „Täheke“ ja „Hea laps“.

Lepna haruraamatukogu laenutab välja ka lauamänge.

Laste laenutuste edetabelites on esikohal peamiselt kooli kohustuslik kirjandus mitte aga uudisteosed.

4.4.2 Laste-ja noorte raamatukogu kasutamine

Tabel 5

Rmtk	Lug-d 2021	Lug-d 2022	Muutus (+/-)	Külast-d 2021	Külast-d 2022	Muutus (+/-)	Laenut 2021	Laenut 2022	Muutus (+/-)
Sõmeru	139	174	+ 35	1298	1759	+ 461	1328	1355	+ 27
Lepna	53	70	+ 17	548	793	+ 245	469	733	+ 264
KOKKU	192	244	+ 52	+ 1846	+ 2552	+ 706	1797	2088	+ 291

4.4.3 Laste-ja noorteteenindus, s.h lugemisharjumuste kujundamine ja arendamine.

Aruandeaastal oli lugejaid lapsi raamatukogudes kokku 244, moodustades kogu lugejaskonnast 34%. Rõõmustas, et Sõmeru raamatukokku tuli juurde 35 noort lugejat (kokku 174) ja Lepna haruraamatukokku 17 (kokku 70). Suurenes laste raamatukogude külastatavus. Sõmeru Põhikooli algklassiõpetajad tegid koostööd raamatukoguga, tuues klassid raamatukokku üle-eestilisse lugemistundi ja kohtumisele lastekirjanike K.Hinrikuse ja J.Vaiksooga. Pidev koostöö on Sõmeru Põhikooli keskastme kirjandusõpetajaga.

Eelmisel aastal oli Sõmeru raamatukogus enim põhikooli õpilastest lugejaid (95), järgnesid algklassiõpilased (73).

Jätkusid raamatukogutunnid Sõmeru lasteaiarühmadele: koos tähistasime emakeelepäeva, viisin läbi erinevaid teematunde. Lasteaialapsed võtsid osa suurest suvisest koogiteost,

liiklusnädalal lahendasid vanemad rühmad viktoriiniülesandeid ja said kingitusi. Sõmeru Lasteaia Sipsikute rühm võttis osa laste lugemisbingost.

Sõmeru raamatukogu osaleb Eesti Lastekirjanduse Keskuse programmis „Lugemisiis“.

Sügisest alustasime neljapäeviti koduste mudilaste Muinasjutuhommikutega.

Laste raamatukogukülastused moodustasid Sõmeru raamatukogus kogu külastuste üldarvust 31%.

Lepna haruraamatukogus saadakse enamik laste laenutusi Veltsi Lasteaed-Algkoolist. Uue laenutuspunktina lisandus juurde Lasila Põhikool. Kuna koolil on ka oma raamatukogu, on seal raamatukogu lugejaid vähe. Lepna piirkonna lapsed kasutavad raamatukogu rohkem ajaveetmiskohana. Raamatukogu teeb ürituste korraldamisel koostööd Lepna Noortekeskusega.

Laste külastused Lepnal külastuste üldarvust moodustasid 34%.

4.4.4 Laste- ja noorteüritused: ülevaade, millised olid põhiteemad ja millised suuremad üritused. LISA 4

4.5 Erivajadustega sihtrühmade teenused

Siia ei lähe arvesse need erivajadustega lugejad, kes käivad raamatukogus ja kasutavad tavateenuseid. Siin on mõeldud spetsiaalseid raamatukoguteenuseid.

Erilugejaid oli Lepna Raamatukogul 2, Sõmeru teeninduspiirkonnas spetsiaalseid raamatukogu teenuseid vajavaid inimesi pole.

Tabel 6

	Kordade arv	Teenuste arv	Kasutajate arv
Koduteenindus	31	31	2

Kordade arv – mitu korda raamatukogu kasutajatele teenuseid osutas (näiteks kui raamatukogu osutab ühe päeva jooksul teenust 10 kasutajale, on kordade arv 10).

Kasutajate arv – unikaalsete kasutajate arv, kellele teenuseid pakutakse.

Teenuste arv - kui pakute korraga rohkem kui ühte teenust (näiteks ka abi e-teenuste kasutamisel), siis on teenuste arv suurem.

Tabel 7

Teenused teistele asutustele	Ürituste arv	Osavõtjate arv
-------------------------------------	---------------------	-----------------------

0	0	0
---	---	---

Milliseid teenuseid raamatukogu pakub teistele asutustele (näiteks haiglad, hooldekodud jne. Ei puuduta tavakoole ja teisi lasteasutusi)

4.6 Raamatukogu kui kohalikku pärandit jäädvustav, elukestvat õpet toetav ja vabaaja võimalusi pakkuv kultuurikeskkond

4.6.1 kohalikul tasandil

Sõmeru raamatukogu eeliseks on kindlasti asukoht Rakvere Valla Keskusehoones: kuna majas toimivad erinevad isetegevusringid, külastavad neis osalejad alati ka raamatukogu. Hea koostöö on maja teiste struktuurüksustega. Raamatukogu on alati valmis osalema valla korraldatavatel üritustel omapoolse panusega. Raamatukogude tihedam koostöö toimub oma valla raamatukogudega, Sõmeru Lasteaiaga ja valla koolidega.

Raamatukogudeaasta sai Sõmeru raamatukogus avalöögi 12.jaanuaril külastajatele katkendi ettelugemisega Mudlumi raamatust „Mitte ainult minu tädi Ellen“.

14.veebruari käivituse Lääne-Virumaa lugemisbingo, lisades mängulisust nii täiskasvanute kui ka laste lugemisaastasse.

23.vebruaril avasime Sõmeru raamatukogus MTÜ Pistrik Kunstistuudio näituse vabariigi aastapäevaks „Magus hommik“. Koos külastajatega toimus laste poolt küpsetatud tordi söömine.

14.märtsil tähistasime emakeelepäeva koos Sõmeru Lasteaia rühmaga „Mõmmikud“, lapsed esitasid enda loodud luuletusi ja jagasime diplomeid.

15.märtsil oli raamatukogus külaliseks ajakirjanik Märt Treier, kes esitles enda uut raamatut „Eluolulised lood“.

Märtsikuus valmis raamatukogudeaasta kingitus Sõmeru raamatukogu lugejatele – uus järjehoidja.

1.maist kuni 1.oktoobrini kestis suur mõistatamismäng „Avasta Eesti raamatukogusid“, kus oma rännakute jooksul said külastajad lahendada spetsiaalselt loodud mõistatusi ja koguda templeid raamatukogudest. Külastajaid jagus ka meie raamatukogudesse.

15.juunil oli üle Eesti laste pannkoogipäev „Suur suvine koogitegu“, ka Sõmeru raamatukogus küpsetati kooke, loeti ette A.Saare raamatut „Suur pannkoogitegu“, tehti asfaldijoonistusi.

8.septembril toimus osana raamatukogudeaasta programmist esmakordselt üle-eestiline „Lugemistund“. Sõmeru raamatukogus viisime Sõmeru Põhikooli algklassidele sel päeval kolm lugemistundi, kus osalesid 1.a, 1.b ja 3.a klass.

Juulikuus külastas Sõmeru raamatukogu Klassikaraadio, kes salvestas Sõmeru raamatukogus direktor Ene Tammega saate „Raamatuhooldja“. Tunniajane saade oli eetris 16.07.2022, /reporter Miina Pärn/ ning on järelkuulataav Klassikaraadio lehel.

12.septembril oli Sõmeru raamatukogul külas lastekirjanike tuur „Tuleme külla“. Suurele saalitäiele Sõmeru Põhikooli õpilastele esinesid Kadri Hinrikus, Jaanus Vaiksoo ja Kadi Kurema.

Suve lõpul kuulutas Sõmeru raamatukogu välja hoidistekonkursi „Suvi purki“, 26.septembril toimus saabunud hoidiste hindamine ja Rakvere valla parimate hoidiste välja kuulutamine. Kõik võitjad pärjati auhindadega.

Põnevat silmailu pakkus raamatukogus MTÜ Pistrik Kunstistuudio mitmete näitustega: „Põnevad maskid“, „Magus hommik“, „Suvised akvarellid“.

Külastajad said nautida eelmisel aastal kahte saviringi tööde näitust, traditsioonilisele talvisele näitusele lisandus ka kevadnäitus.

Detsembrikuus algatas Sõmeru raamatukogu annetusaktsiooni „Teeme head!“, millega kogusime sööki ja tekke Rakvere Koduloomade Varjupaigale. Inimeste headus ja abi oli rõõmutekitav.

16.detsembril oli Sõmeru raamatukogu külastajatel võimalus osaleda meeleolukal õhtul „Toivo ja kitarr“, kus lisaks muusikale tegi põnevaid füüsilisi katseid õpetaja Toivo Reinsoo.

Lepna haruraamatukogu ruumides jätkab 2 x kuus tööd käsitööring, mida juhendab raamatukoguhoidja, kord nädalas kasutatakse ruume joogatreeninguteks.

Detsembrikuus toimus Lepna raamatukogus „Käsitöö näitus-müük“, peeti vestlusringi Ukraina teemadel, kaasati Lepna Noortekeskuse noored käsitööringi juhendamisse.

Raamatunäitused:

„Raamatukogu pärl.“	(Lepna)
„Ukraina kirjandus.“	(Lepna)
„Aino Pervik ja tema kirjanduslik pere.“	(Sõmeru)
„Loeme Eesti kirjandusklassikat.“	(Sõmeru)
„Raamatute kaudu unistuste reisile.“	(Sõmeru)

4.6.2 riiklikul tasandil

4.6.3 rahvusvahelisel tasandil

4.7 Raamatukogu koolituskeskusena kasutajatele.

Individaalkoolitusi toimus raamatukogudes kokku 24, neist Sõmeru raamatukogus 21 ja Lepna haruraamatukogus 3. Keskealine ja eakam lugeja vajab individuaalset nõustamist arvuti kasutamise osas, infot, kuidas siseneda erinevatesse portaalidesse, kuidas kasutada ID kaardi lugejat, täita tulu- ja tervisedeklaratsioone, trükkida välja arveid, vahetada elektripakette. Lisandus ukrainlaste nõustamine vajaliku info leidmisel arvutist ning ka üürilepingute sõlmimine. Lepna raamatukoguhoidja vahendab kohaliku piirkonna elanike ja vallavalitsuse vaheliste dokumentide saatmist läbi arvuti.

Laenustegevuse käigus tutvustatakse lugejatele iseseisvalt teavikute reserveerimise ja pikendamise võimalusi, raamatukappi tellimise võimalusi.

Rühmakoolitused hõlmasid lasteaia ja kooli raamatukogutunde.

4.8 Raamatukoguteenuse turundus ja väljaanded

Sõmeru raamatukogul ja Lepna haruraamatukogul on oma FB lehed, mille kaudu edastatakse infot ja raamatukogusid puudutavat teavet. 2022.aastal edastati 139 postitust, sellest Sõmeru FB lehel 81 ja Lepna lehel 58.

2022.aastal kuulutasime konkursi Rakvere valla raamatukogude kodulehe loomiseks. 2023. aastal peaks koduleht ka valmima.

Info edastamiseks kohalikule elanikkonnale kasutasime ajalehte „Rakvere Valla Sõnumid“. Iga kuu tutvustasid valla raamatukoguhoidjad kordamööda lehes põnevaid loetud raamatuid ja uudiskirjandust.

Sõmeru raamatukogu direktor avaldas A.Kivirähu „Mälestused“ raamatututvustuse Lääne-Virumaa ajalehes „Kuulutaja“.

Kõikide ürituste reklaamid on nähtavad ka raamatukogude seinal ja välisustel.

4.9 Andmebaasid.

Raamatukogudel puuduvad enda loodud andmebaasid ja veebipõhised teenused.

5. 2023. aasta tegevused

2023.aasta üheks tähtsamaks ülesandeks on valla raamatukogude ühise veebilehe tööle seadistamine.

Raamatukogudes kvaliteedihindamise raames lugejauuringu läbiviimine 27.03 – 23.04.2023.

Sõmeru raamatukogu direktor Ene Tamm

24.01.2023.a.

LISA 1. Personali koolitus

Raamatukogu nimi	Koolituste arv	Koolitustundide arv (koolituse maht)	Koolituseks kulutatud
Sõmeru raamatukogu	7	28	151.40
Lepna	1	2	6.60

Liitke kokku ühe raamatukogu koolitusel osalejate tundide arv. Näiteks, kui ühest raamatukogust osales 5 inimest, siis on koolituste arv 5 ja tunnid tuleb korrutada osalejate arvuga.

LISA 2. Raamatukogutöötajate avalikud esinemised

ettekanded, loengud, koolitused (kes esines, teema, kellele)

Klassikaraadio salvestas Sõmeru raamatukogu direktor Ene Tammega saate „Raamatuhoidja“. Tunniajane saade oli eetris 16.07.2022 /reporter Miina Pärn/

ning on järelkuulataav Klassikaraadio lehel.

LISA 3. Raamatukogude ehitamine, renoveerimine, remondid

Raamatukogu nimi	Teostatud tööd (2022)
-	-

LISA 4. Laste ja noorteüritused

Raamatukogu nimi	Ürituse nimi	Osavõtjate arv
Sõmeru raamatukogu	Üle-eestiline lugemistund Sõmeru raamatukogus -1.a klass	15
Sõmeru raamatukogu	Üle-eestiline lugemistund Sõmeru raamatukogus- 1.b klass	22
Sõmeru raamatukogu	Üle-eestiline lugemistund Sõmeru raamatukogus – 3.a klass	19
Sõmeru raamatukogu	Suur suvine koogitegu Sõmeru raamatukogus /muinasjutu, mängu, joonistamise ja pannikookide söömisega/	12

Sõmeru raamatukogu	Kohtumine lastekirjanike Kadri Hinrikuse, Jaanus Vaiksoo ja illustraator Kadi Kuremaga.	90
Sõmeru raamatukogu	Emakeelepäeva tähistamine lasteaiarühma Mõmmikutega. Laste loodud luuletuste esitamine ja autasustamine.	16
Lepna raamatukogu	Raamatubingo avaüritus Veltsi Lasteaed-Algkoolis	19
Lepna raamatukogu	Raamatubingo avaüritus Lasila Põhikoolis	45
Lepna raamatukogu	Suur koogitegu.	14
Lepna raamatukogu	Veltsi Lasteaed-Algkooli lasteaed tutvumas raamatukoguga, lihavõttepühade tähistamine.	35
Lepna raamatukogu	Vanavanemate päev, kuidas saata postkaarti vanavanematele	10
Lepna raamatukogu	Lepna Noortekeskus raamatukogus külas.	7